

Motion till riksdagen 2025/26:983

av **Helena Lindahl (C)**

Minska livsmedelskedjans kostnader från jord till bord och öka jordbrukets andel av varje matkrona

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en snabbutredning av livsmedelskedjans kostnader från jord till bord med fokus på skatter och avgifter och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp snabbutredningen med reformförslag med målet att fördubbla jordbrukets andel till 20 öre per matkrona och öka den inhemska livsmedelsförsörjningen till åtminstone 80 procent av den mat som konsumeras och som vi har goda förutsättningar att producera i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges livsmedelsberedskap står inför betydande och akuta utmaningar i händelse av krig eller kris. Det kräver strukturella reformer för att säkerställa markant högre självförsörjning och mer decentraliserad produktion. Sedan 2003 har över 9 000 jordbruksföretag lagts ned och den brukade åkermarken har minskat. Minskningen i djurhållningen är tydlig i statistiken, där antalet kor för kött eller mjölkproduktion har minskat med cirka 139 000 sedan 2010 – en siffra som överstiger invånarantalet i

Jämtlands län. Samtidigt har antalet grisar minskat med fler än invånarna i Luleå kommun, och fåren är nu färre än hela Gotlands befolkning.

Sveriges nuvarande förmåga att självförsörja sig är oroande, med en inhemsk försörjning på knappt 50 procent. Den låga lönsamheten inom jordbruket är en bidragande faktor till branschens underdimensionering och svårigheter att konkurrera. Endast 10 öre av varje matkrona går till bonden, och staten tar 11 öre genom moms, vilket tillsammans med andra skatter och avgifter höjer kostnaderna för inhemsk mat och minskar konkurrenskraften. Detta pressar bönder mot centraliserad stordrift och resulterar i utmaningar att erbjuda konkurrenskraftiga priser.

Centerpartiet föreslår att Sverige påbörjar en offensiv agenda för att öka lönsamheten för bönder, främja småskalig och lokal matproduktion samt förbättra säkerheten vid kris eller krig.

Mot bakgrund av detta borde regeringen genomföra en snabbutredning av livsmedelskedjans kostnader från jord till bord med fokus på skatter och avgifter. Dessutom följa upp snabbutredningen med reformförslag med målet att fördubbla jordbrukets andel till 20 öre per matkrona och öka den inhemska livsmedelsförsörjningen till åtminstone 80 procent av den mat som konsumeras och som vi har goda förutsättningar att producera i Sverige. Detta bör ges regeringen till känna.

Helena Lindahl (C)